

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 400. Quis sit Judex competens in crimine blasphemiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Haunold. *l. c. num. 140.* Pirh. *l. c.* & alii communiter. De cætero

2. Resp. Ad Secundum: Blasphemia præcipue dividitur in hæreticam, dum nimirum aliquid articulis fidei contrarium de Deo asseritur vel negatur, v. g. dicendo Deum esse mendacem, non esse omnipotentem; Et in non-hæreticam, dum non pronuntiatur quid de Deo articulis fidei contrarium, sed quid per modum imprecationis & desestationis in illum jacitur, v. g. imprecando vel optando, ut non esset.

Quæst. 398. Quenam sit pœna blasphemiae de jure divino?

1. Resp. Primò: Olim in lege veteri, *Levitic. c. 24. v. 16.* jubebantur affici morte & ab omni populi multitudine lapidibus obui.

2. Resp. Secundò: Jure Canonico veteri Clerici blasphemantis pœna est depositio ab officio & statu Clericali. *can. si quis. 22. q. 1.* quæ tamen pœna depositionis solum locum habet in Clericis incorrigibilibus & consuetudinem blasphemandi habentibus, nisi fortè tam gravis foret unica blasphemia, ut maximam divinæ Majestati inferat injuriam. *Covar. l. c. num. 10.* Diaz. *in præf. crim. canon. v. blasphemia. c. 114. num. 2.* Laicorum verò blasphemorum pœna est excommunicatio ferenda. *cod. can. si quis.* Postmodum verò iis pœnitentia publica & multa pecuniaria decreta. *c. fin. h. t.* circa quam pœnitentiam publicam notanda sequentia: Primò eam non imponi nisi publicè blasphemanti; delicta enim occulta publicè vindicanda non sunt. *can. ult. 32. q. 5.* Dicitur autem publicè blasphemare non solum in judicio desuper convictus & condemnatus, & qui in publica platea vel foro blasphematur, sed etiam qui in domo vel loco privato, multis tamen præsentibus & audientibus, & ad Episcopum deferentibus, modò blasphemans, si neget per idoneos testes convincatur. *Pirh. h. t. num. 9.* cum Host. *hic v. publicè.* Secundò: hanc pœnitentiam non imponi Clerico publicè blasphemanti, quia Clericus non agit pœnitentiam publicam, cum eam agentes ad Ordines promoveri non debeant. *c. ex pœnitentib. dist. 50. c. 1. de bigam.* sed puniendus pœnâ arbitrariâ. *Host. hic. n. 4.* Abb. *n. 2.* Tertiò: Blasphemus privatur ingressu Ecclesiæ, donec egerit pœnitentiam, & si nolit agere pœnitentiam dictam, privatur sepultura ecclesiasticâ. *Abb. in c. ult. n. 3.* Quartò: Ab hac pœnitentia publica absolvere potest solus Papa; ab occulta verò & privata, quam imponere potest sacerdos proprius, idem absolvere potest. *Abb. & Host. l. c. num. 9.* Notandum denique, quòd in calore iracundiæ vel etiam ebrietate blasphemans publicè, non incurrat pœnam ordinariam, sed puniendus arbitrio judicis. *Clarus v. blasphemia. num. 6.* Menoch. *de arb. cas. 375. num. 33.* Farin. *pr. Crim. l. 1. tit. 3. q. 20. num. 47.* Pirh. *h. t. n. 11.* Ac demum in eodem Laicos & Clericos blasphemos amissio emolumentorum aut fructuum ex officio temporali vel beneficio ecclesiastico, horumque privatio & ad obtinenda illa inhabilitas, amissio dignitatis, infamis statio ante fores Ecclesiæ, fustigatio, triremes aliæque pœnæ pecuniariæ & corporales pro delicti & personarum delinquentium aliarumque circumstantiarum varietate ipso facto incurrendæ aut per sententiam infligendæ statuta sunt per sequentes Pontifices, Leonem X. in bulla incipiente: *Supernæ dispensationis 7. hujus Pontificis Tom. I. Bullarj Julium III. in multis. 23. illius.* Pium V.

cum primum. *5. illius. Tom. 2. Bullarj.* quarum Constitutionum tenores per extensum legi quoque possunt, quibus non est copia Bullarj Cherubini apud Reiffenst. *h. t. num. 18.* Quæ tamen, quia usu ferè, aut saltem in omnibus non receptæ in punitione blasphemorum consuetudines & statuta locorum observanda monet Castrop. *tr. 17. d. 2. p. 2. §. 5. num. 1.*

Quæst. 399. Quenam pœna blasphemiae de jure civili?

Resp. Est pœna mortis ad exemplum legis divinæ in veteri lege. *Novell. 77.* quam etiam Carol. V. in *constit. crim. à 106.* statuit pro blasphemia gravi, præsertim in Deum, pro leviori tamen in sanctos mutilationem linguæ, fustigationem, carcerationem, multam pecuniariam, aliamve arbitrariam pro circumstantiarum & delinquentium diversitate. Quæ pœna capitalis potissimum locum habet, si quis ex consuetudine blasphemet, & incorrigibilis sit in hoc vitio, ut ait Pirh. *n. 12.* quamvis hodie harum constitutionum rigor fere ubique in desuetudinem abierit, ut *Covar. l. c. §. 7. num. 10. in fine.* Clarus *v. blasphemia. num. 3.* ubi monet, Principes Christianos peccare graviter, si hoc crimen non puniant severissimè; cum hoc crimen ob consuetudinem vigentem in aliqua provincia, quæ potiùs abusus & gravis corruptela est, impunitum relinqui non debeat, vel ex eo capite, quia est contra legem naturalem, divinam & humanam, ut *Covar. l. c. num. 13.* quamvis tamen etiam hodie pœna arbitraria imponatur blasphemiae, & si enormis est, etiam pœna mortis ei imponi possit ac debeat. *Clar. cit. n. 3.* Menoch. *l. c. num. 3.* Farin. *cit. q. 20. num. 66. & 67.* Pirh. *l. c.* ut annorum Superiorum exempla docuisse in Bavaria testatur Haunold. *Tom. 6. tract. 2. n. 153.* Ad hæc blasphemus repellendus est à testimonio ferendo in iis causis, in quibus requiruntur testes omni exceptione majores, modò fuerit saltem semel etiam pecuniâ à Judice multatus & condemnatus, eò quòd licet blasphemus non sit ipso jure infamis, sit tamen infamis saltem infamiâ facti, postquam à Judice de blasphemia condemnatus, adeoque jam effectus testis minùs idoneus. *Arg. c. lucet. de probat. ita Covar. l. c. n. 12.* Pirh. *num. 13.* Quod tamen in praxi non servari dicit Clarus. *l. c. num. 4.*

Quæst. 400. Quis sit Judex competens in crimine blasphemiae?

1. Resp. Primò: Dum blasphemia est hæreticalis, Judex illius competens est solus ecclesiasticus, cum juxta quod dici & probari solet *tit. de hæretic. & tenent Farin. l. c. num. 39.* Barb. *de Off. Episc. alleg. 51. num. 93.* Reiffenst. *h. t. num. 27.* & alii passim, quòd in causa hæresis solus ecclesiasticus sit Judex competens; limitat tamen hoc ipsum Reiffenst. *h. t. num. 29.* ita ut vigente consuetudine contrariâ (ut eam in partibus Germaniæ vigere testatur) Judices Sæculares etiam blasphemiam hæreticalem cognoscant ac puniant, adjectâ etiam hujus ratione, quia nimirum illæ hæreticales blasphemiae ordinariè potiùs ex mente blasphemæ, quam hæreticali & errore intellectus procedunt.

2. Resp. Secundò: Blasphemia non-hæreticalis, sed simplex in Deum & Sanctos est mixti fori, adeoque de ea cognoscere potest non solum Judex Sæcularis, sed etiam ecclesiasticus, & punire, etiam Laicum alioquin non subditum sibi in temporali-

bus, & est inter eos locus præventioni, ita tamen ut punitio ab uno Iudice facta in suo foro impedire non possit, quo minus alter in suo foro quoque eundem puniat. Abb. in c. fin. h. t. num. 9. Sanch. L. 2. mor. c. 32. num. 37. Farin. l. c. q. 30. n. 39. Barb. l. c. & quod, si Iudex Sæcularis negligens sit in puniendis blasphemis, possit ad id compelli

à Iudice ecclesiastico juxta c. 2. h. t. potestque etiam Iudex ecclesiasticus per se non punire Judæum blasphemum, si Iudex Sæcularis in hoc negligens esset, vel etiam si Judæus esset sub temporali jurisdictione Iudicis ecclesiastici, aliàs non, Farin. l. c. n. 40. q. 41. Pirh. n. 14.

TITULUS XXVII.

De Clerico excommunicato, deposito vel interdicto ministrante.

Quest. 401. Clerici censurati violentes censuram quâ pœnâ afficiuntur?

R Esp. Primò: Clericus degradatus verbaliter, hoc est, perpetuò remotus ab ordinibus & gradibus ecclesiasticis propter crimen, si actum Ordinis aut officii, à quo depositus, exerceat, vel in eo ministret, est ab Ecclesia abscindendus, prout statuitur c. 1. h. t. id est, excommunicandus, seu à communione fidelium & participatione Sacramentorum separandus, ut Host. in cit. c. 1. v. abscindatur. Abb. ibid. num. 1. & 2. Pirh. h. t. num. 1. & licet cit. c. 1. non fiat mentio, nisi de Episcopo, Presbytero, Diacono, extendit se tamen hæc pœna ad Clericos constitutos in Ordinibus minoribus juxta c. 2. h. t. & Arg. c. cum non ab homine. de judic. Host. & Abb. h. cit. cum Gl. in idem. c. 1. v. Diaconus. Item extenditur ad injuste depositos, nisi priùs restituti sint. c. Episcopus. 11. q. 3. Secus tamen esset, si dicta sententia degradatis lata fuisset contra ordinem juris, cum tunc sit nulla. can. si quis. 2. q. 6. v. 1. de sent. & re judic. Gl. ad cit. c. 1. v. iuste. Host. ibid. Pirh. h. t. num. 2. Requiritur tamen, ut præcedat monitio; juxta c. sacro. de sent. excomm. Alexander ad Abb. l. cit. Lit. B. Pirh. num. 1.

2. Resp. Secundò: Multò magis Clericus degradatus actualiter & solemniter, hoc est, ab Episcopo junctis sibi aliis sex Episcopis vel suspensus ab officio perpetuò, si ab Episcopo in actu sibi prohibito ministrare non desistat, excommunicatur ipso jure, uti & alii cum eo communicantes, et si excommunicatione minore c. cum excommunicato. caus. 11. q. 3. & ibi Gl. v. statim, & si non destiterint communicare cum eo, etiam excommunicatione majore. c. cum in dubiis. & c. ult. h. t. junctâ Gl. observandum. & si hæc contemplerit, & Episcopus eum corrigere non potuerit, invocandum est brachium sæculare. c. 1. de Off. jud. ordinari. c. nec licet. dist. 14. utraque enim potestas ecclesiastica & Sæcularis se invicem adjuvare debent c. 2. de maledictis. & si Magistratus Sæcularis requisitus adjuvare noluerit, ad id compelli potest, Gl. in fin. ibid. & Host. v. quod si aliquis.

3. Resp. Tertiò: Clerici excommunicati, vel suspensi, vel indirecti divina officia celebrantis est depositio perpetua ab officio & beneficio, non quidem ipso jure inflicta, sed per sententiam Judicis inferenda. c. Clerici. h. t. & ibi Host. Anchoran. Barb. & alii. Et quamvis textus hujus c. loquatur de solis excommunicatis & interdictis, extendendum tamen etiam ad suspensos ab officio cum Gl. communiter recepta in cit. c. Clerici moniti. tradunt Pirh. num. 4. Reiffenst. num. 2. & alii,

potestque Episcopus iis hanc pœnam statim infligere absque ulla monitione prævia, ut cum cit. Gl. Abb. num. 2. his non obstante, quod in cit. c. Clerici dicatur: *Nisi moniti sine dilatione redierint*; cum per hoc aliud non indicetur, quàm quod Episcopus possit, si velit, prius monere reum, & si is statim se emender, ei pœnam depositionis dispensativè remittere, adeoque non necessariò præmittenda monitio. Abb. l. c. Pirh. h. t. num. 5. Reiffenst. num. 3. Porro circa hanc pœnam depositionis notandum, quod, si plures essent in civitate aliqua Clerici propter earundem censurarum violationem excommunicati, suspensi, interdicti Sacerdotes, qui quasi factâ conjuratione innodati illis censuris celebrassent divina, mitius agendum, parcendumque multitudini propter scandalum aliamve causam, ita ut, licet principales hujus delicti auctores pœnâ ordinariâ, nempe depositionis, sint plectendi, & reliquis imponenda pœna mitior, ne, si omnes rei in perpetuum deponerentur, Ecclesia nimiam penuriam cum damno populi habeat, prout sumitur ex cit. c. Clerici. ubi licet quoddam multitudinem extendatur ad 40. pauciores tamen arbitrio prudentis, v. g. 30. in tota diocesi sufficiant, Host. l. c. Glossator, Abb. Alexander de Nevo. in cit. c. Clerici. Lit. C. Notandum item, quod licet suspensus perpetuò ab officio sit etiam suspensus à beneficio, cum, qui non potest facere officium, non debeat percipere beneficium. c. pastoralis. de appell. in fin. Gl. in cit. c. Clerici. v. ab officio. & Host. ibidem. non tamen suspensus ab officio, semper sit suspensus à beneficio, nisi sit suspensio perpetua, & ob grave delictum; secus, si sit ad tempus, vel etiam simpliciter facta sine præfinitione temporis, aut ob leve delictum, Sanch. L. 3. de matrim. d. 41. num. 13. Barb. l. c. num. 3. Pirh. h. t. num. 7. in fin. qui proinde cum Alex. ait, tutius esse, ut in hoc puncto petatur declaratio Judicis.

4. Resp. Quartò: Insuper præsumentes celebrare divina officia in excommunicatione incurrunt privationem beneficiorum ipso facto à Canone c. fraternitati. h. t. ita ut Episcopus solam executionem juris facere debeat. Barb. in cit. fraternitati, post Tiraquell. in L. si unquam. C. de revocand. donat. v. teneantur. num. 167. eò quod talis Clericus ipso jure sit irregularis, de quo mox, adeoque inhabilis ad obeunda munera beneficii, merito privetur beneficiis.

5. Resp. Quintò: Excommunicatus, suspensus, interdictus actum Ordinis exercens est irregularis ipso jure, ut de suspensio constat ex c. Apostolica. h. t. c. 1. §. fin. de sent. & re judic. in 6. c. 1. §. fin. de sent. excomm. in 6. de interdicto. c. is, cui. eod. in 6. de excommunicatione. can. si quis Episcopus. 11. q. 3. juncto c. penult. & ult. h. t. Requiritur autem